ដំណាំខ្នុរ
(Jackfruit)

ដោយ ប៉កភីឆុន វ៉ាយុអាត់សឌី
បកប្រែថតចម្លងលើកទី 4

By Photpeechon Whayooathdee
Translation Copy No. 4
January 1997

ដំណាំខ្នុរ

មាតិការឿង ទំព័រ

1. អ្នកណានាំលើករឿងខ្នុរ-ប្រវត្តិនៃដំណាំខ្នុរ 1
2. ខ្នុរគួរដាំឬទេ ? 3
3. ខ្នុរជាឈើហូបផ្លែប្រវត្តិសាស្ត្រ 7
4. ប្រភេទពូជខ្នុរសំខាន់ 12
5. ការពង្រីកពូជខ្នុរ 26
6. ការដាំដំណាំខ្នុរក្នុងចំការ 32
7. ការតាក់តែងមែក 39
8. ខ្នុរចូលចិត្តទឹក តែមិនធន់នឹងទឹកដក់ជាំឫស 42
9. ការដាក់ជីលើដំណាំខ្នុរ 46
10. ការថែរក្សារខ្នុរមុនពេលផ្តល់ផល 51
11. ខ្នុរចាប់ផ្តើមផ្តល់ផល 53
12. កត្តាចង្រៃលើដំណាំខ្នុរ 57
13. ការប្រមូលផល 63
14. ទីផ្សារ និងការប្រើប្រាស់ផលិតផលខ្នុរ 65

1. អ្នកណារំលឹករឿងខ្នុរប្រវត្តិនៃដំណាំខ្នុរ

ការពិតក្រុមមនុស្សនៅភាគកណ្ដាលបានយកចិត្តទុកដាក់ឈើដំណាំ “ ខ្នុរ ” យូរមកហើយដែលជាប្រភពបន្តពូជឈើនៅបាងកកតូច (បាងយុននុន) ជាប្រភព បន្តពូជឈើផ្លែដែលធំបំផុតនៅពីមុននិងបច្ចុប្បន្ន ។ កន្លែងបន្តពូជខ្នុរនេះធ្វើការតមែកប្តូរពូជខ្នុរយូរមក ហើយក្រៅពីពូជឈើហូបផ្លែប៉ុន្មានប្រភេទដែលគេចាប់អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំង ពីមុនមកនោះអ្នកចំការបានរួមដៃជាមួយអ្នកបច្ចេកទេសស្រាវជ្រាវរកពូជឈើផ្សេងៗទៀតជាគោលការណ៍ ។ បើមិនដូច្នោះទេអ្នកចំការមិនហ៊ីហាផ្ទចអ្នកបច្ចេកទេសឡើយ ហើយបើមិនតាមអ្នកបច្ចេកទេសមិនមែនជាទេវតាក៏ដោយក៏ល្អជាង ការចេះតែដាំទៅមិនដឹងហេតុផលដែរ ។

លុះអ្នកបច្ចេកទេសបានសិក្សាស្រាវជ្រាវ ហើយបង្កើនដាំឈើប្រភេទណាមួយតាមការកំណត់របស់គេ ហើយបើមិនសិក្សាស្រាវជ្រាវឈើហូបផ្លែប្រភេទផ្សេងៗទៀតរវល់តែគិតទៅមកនៅត្រឹមតែប៉ុន្មាន ប្រភេទនោះថ្ងៃណាមួយនឹងកើតមានបញ្ហាជាមិនខាន ។ ព្រោះចំនួនអ្នកដាំរឹតតែច្រើន ជាហេតុពិបាករកទីផ្សារសំរាប់លក់ផលិតផល ។

ឈើផ្លែផ្សេងៗបានត្រូវសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងបង្កើនអោយដាំច្រើនគ្នា ទាំងឈើផ្លែនៅក្នុងស្រុក និងឈើផ្លែមកពីប្រទេសផ្សេងៗ តែនៅសល់ខ្នុរដែលភ្លេចពិនិត្យពីអ្នកបច្ចេកទេស ។ យើងត្រូវទទួលជឿជាក់ថាអ្នកបច្ចេកទេសកសិកម្មមាននាទីសំខាន់ ដែលពញាក់ការយកចិត្តទុកដាក់មនុស្សទូទៅអោយដាំពូជតែមួយប្រភេទ ឃើញថាពូជមួយប្រភេទដែលអោយមនុស្សចាប់អារម្មណ៍ពេលអ្នកបច្ចេកទេសផ្តល់រឿងសំខាន់ព្រមទាំងសុំអោយដាំទាំង ស្វាយ ធូរេន សាវម៉ាវ ភ្សៀវ ក្រូច ។ ឈើផ្លែទាំងនេះបានលេចមុខទៅដល់ថ្នាក់កំពូល ហើយក៏ ដោយសារការរួមដៃនិងគាំទ្រទាំងទ្រឹស្តីបច្ចេកទេសនិងការអនុវត្តន៍ ។

កាលពី ព.ស 2525 សាស្ត្រាចារ្យ ឌី ព្រមទាំង ឆៃយូងគៀន នៃមហាវិទ្យាល័យក្សេត្រសាស្ត្រ បានក្រោកឡើងពញាក់ស្មារតីអោយមនុស្សងាកមកចាប់អារម្មណ៍ដាំខ្នុរ ដំណាក់ការដំបូងចាប់ផ្តើម

ស្វែងរកខ្នុរពូជល្អៗ ផ្លែធំ ក្លែបក្រាស់ សាច់ច្រើន ស៊ីហើយឆ្ងាញ់យកមកសាកល្បងចិត្តមនុស្ស បន្ទាប់មកក៏បានខ្នុរល្អ នៅខេត្តប្រាជីនបុរី ឈ្មោះខ្នុរពូជ " ហ្យាថាឡុម " នៅចំការរបស់ស៊ិប៉ែង ត្លុងថង ឃុំបានប្រាក់ ស្រុកមឿង ខេត្តប្រាជីនបុរី ។ ពីកន្លែងនេះបានចាត់ទុកជាកន្លែងចាប់ផ្តើមជារូបរាងរឿងខ្នុរតរៀងមក ។

គឺដោយជំហ៊ានដំបូងកាលពី ព.ស 2525 នេះហើយដែលមនុស្សម្នាផ្តើមចាប់អារម្មណ៏ និងស្គាល់ពូជខ្នុរ " ហ្យាថាឡុម " បន្ទាប់មកមានពូជ " ទាំប៉ាក្រប " ពូជ " ដែងរស្មី " ពូជ " អ៊ុថ " ។ រឿងខ្នុរពូជល្អទាំងនេះបានត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់អ្នកចំការនិងអ្នកចាប់អារម្មណ៏ ដាំជាបន្តមករួមទាំងពូជខ្នុរ ដែលល្បីមកពីមុនដូចជា "តាប៉ួយ" ពូជ "ឃុនវិឆាន" និងពូជ "ដែងរស្មី" ដែលជាពូជបានត្រូវជាប់ក្នុងចិត្តមនុស្សមុននឹងត្រូវបោះបង់ចោល ឬបំភ្លេចទៅ ។

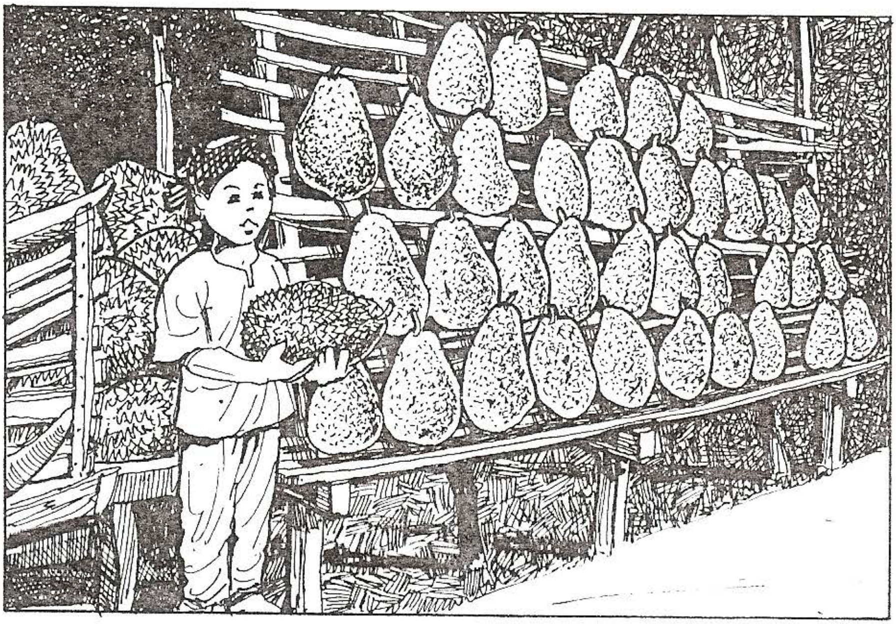

2. ខ្នុរគួដាំឬទេ ?

ដំណាំប្រភេទនេះសំរាប់អ្នកចំការដែលជឿជាក់ ហើយគេយកចិត្តទុកដាក់រក្សាទុកជាកេរដំណែល ។ តែចំពោះកសិករដែលជឿនលឿន គេគិតរឿងបច្ចេកទេសជាមុន ហើយគេគិតថាកសិករដាំទៃទៀតដាំឈើផ្លែអ្វីដែលមានតម្លៃ ហើយកសិករនោះធ្វើដូចម្តេចបានល្អ ។ រីឯអ្នកចំការទូទៅដូចយើងរាល់គ្នាគ្រប់ៗរូបនោះត្រូវតែធ្វើទៅតាមសមត្ថភាពរបស់ខ្លួន ហើយបើមានចិត្តស្រឡាញ់ពីកំណើតនូវរឿងចំការនេះ ម្នាក់ៗត្រូវតែមានទំនាក់ទំនងជាមួយពួកអ្នកចំការដែលជឿជាក់ទាំងនោះ

ពាក្យសួរថា " ខ្នុរគួរដាំឬទេ ? " ត្រូវសួរថានរណាជាអ្នកដាំ ? បើអ្នកចំការនៅជនបទ ដាំមុខនេះគួរឆ្លើយបានថាត្រូវដាំដោយមានហេតុផលគឺ ÷

1. រុក្ខជាតិណាក៏ដោយអោយតែគេដាំត្រឹមតែមួយដង ហើយប្រមូលផលបានច្រើនសិបឆ្នាំក៏គួរតែដាំដូចនឹងផ្ញើរប្រាក់ចាំស៊ីការប្រាក់អញ្ចឹង ។

2. រុក្ខជាតិណាក៏ដាំបាន ហើយចុះដើមទុនថែរក្សាតិចនៅតែបានទទួលផលរុក្ខជាតិនោះក៏គួរដាំដែរតែបើរុក្ខជាតិណាដែលត្រូវចំណាយចាយវាយខ្ពស់ ហើយពុំសូវទទួលបានផលច្រើនក៏គួរកុំដាំ ។ ដោយឡែកចំពោះដំណាំខ្នុរជាឈើផ្លែស្ទើរពុំបាច់ប្រើជីគីមីសោះក៏បានទទួលលទ្ធផលល្អ ។

3. ផ្លែឈើដែលមានអាយុត្រូវបេះបានយូរអង្វែងរមែងគួរដាំជាងឈើផ្លែដែលចេញផ្លែ ហើយត្រូវបេះអស់ក្នុងពេលមួយដ៏ខ្លី លុះផុតរដូវត្រូវរង់ចាំឆ្នាំមុខទៀត ។ តែបើខ្នុរគឺអាចបេះបណ្តាក់ បេះបានតាំងពី 3-7 ខែ (បេះបណ្តើរលក់បណ្តើរ) ។

4. ឈើផ្លែប្រភេទណាក៏ដោយ ស្រេចតែអ្នកអាចផ្លាស់ប្តូរឆ្នៃបរិភោគបានច្រើនយ៉ាងរមែងល្អជាងបរិភោគផ្លែទុំតែម្យ៉ាងគត់ដូចជាទៀប ត្របែ សាវម៉ាវ ធុរេន មង្ឃុត ។ល។ បើមិនចាស់និងមិនទុំគឺយកទៅបរិភោគមិនកើតសោះ ដោយឡែកចំពោះខ្នុរគឺអាចបរិភោគកើត

តាំងពីផ្លែខ្ចី ផ្លែចាស់ ផ្លែទុំ សូម្បីតែគ្រាប់ក៏បរិភោគកើតដែរ ហើយពេលទុំក៏គង់តែឆ្ងៃ មិនចាញ់ឈើហូបផ្លែប្រភេទផ្សេងៗទៀត ។

5. ឈើផ្លែដើមធំពេលដាំ អាចបង្កើតប្រយោជន៍ដល់សភាពបរិយាកាសបានច្រើន ជួយបន្ថែមកសាងសភាពព្រៃឈើដែលប្រទេសយើងខ្វះខាត ។ ខ្នុរជាឈើប្រភេទដើមធំគ្រប់ផ្នែករបស់ដើមអាចផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស និងសភាពបរិយាកាសបានយ៉ាងច្រើន ។ ការដាំដើមឈើធំដូចជាដើមខ្នុរត្រូវដាំឃ្លាតឆ្ងាយពីគ្នា ទើបអាចរកចំណូលបានច្រើនទៀតពីការដាំរុក្ខជាតិឆ្លោះដីទៀមផ្សំ ។ លើសពីនេះសូម្បីតែការចិញ្ចឹមសត្វនៅក្នុងចំការក៏យើងអាចធ្វើបានមែកធាងសាខាសំរាប់ដុត ។

ការដាំរុក្ខជាតិចន្លោះជិត ហើយដាំរុក្ខជាតិបានតែម្យ៉ាងគត់ដីកន្លែងនោះអាចខូចជីវជាតិធម្មជាតិ តែបើផ្ទៃដីដែលដាំដើមឈើធំ ហើយមានរុក្ខជាតិឆ្លោះផងនោះគឺជាការបង្កើតធម្មជាតិបានយ៉ាងល្អ ។

6. បញ្ហាដែលអ្នកចំការជួបច្រើនគឺរឿងកម្លាំងការងារប្រមូលផល យើងយកមកគិតគណនាមើលថាឈើផ្លែដូចជា សាម៉ាវ ភ្សៀវ អំពិលផ្អែមឬផ្លែឈើផ្សេងៗច្រើនប្រភេទទៀត លុះដល់ពេលប្រមូលផលត្រូវប្រើមនុស្សចំនួនច្រើន បើមនុស្សនៅជិតខាងដាំឈើទាំងនោះតើនិងរកមនុស្សណាមកបេះប្រមូលផល ។ ឧទាហរណ៍ដូចជា សាម៉ាវ ពេលណាដល់រដូវកាលបេះផ្លែរកកម្លាំង ការងារពិបាក ហើយផ្លែខ្ពស់ឆ្នាំខ្លះតម្លៃលក់ស្មើរចាយសំរាប់ឈ្នួលបេះមិនគ្រប់ផង តែចំពោះខ្នុរមិនមានបញ្ហាចំពោះរឿងនេះឡើយ ។

7. ឈើហូបផ្លែច្រើនប្រភេទធ្វើអោយការពិនិត្យគ្រប់គ្រងផលិតផលពិបាក ឬអាចចោរលួចក៏មិនដឹងបញ្ហានេះពិតជាបញ្ហាធំប្រាកដ ដូចគ្នាការលះបង់ការងារធ្វើចំការបានច្រើនករណីណាស់ចំពោះខ្នុរពេលលួចពិបាកបន្តិចព្រោះផ្លែធំ ក្រៅពីនេះម្ចាស់ទៅពិនិត្យចំនួនផ្លែមួយដើមៗបានងាយ ។ ឈើផ្លែច្រើនប្រភេទត្រូវជួលកម្មករប្រមូលផលដូចជា សាវម៉ាវ មៀន

មួយថ្ងៃៗប្រើកម្មករ 10 នាក់បេះបើកម្មករស៊ីក្នុងមួយថ្ងៃ 5 គីឡូ បេះ 20 ថ្ងៃត្រូវជា 100 គីឡូនិងឃើញថាមានការខូចខាតផលិតផលទៅប៉ុណ្ណាតែខ្នុរពុំកើតករណីដូចនេះដាច់ខាត ។

8. ការពិតខ្នុរនៅមានរឿងគួរចង់ដាំច្រើនថែមទៀត លោកអ្នកអានហើយល្បងគិត ហើយប្រៀបធៀបនិងឈើផ្លែផ្សេងៗ ដើម្បីជ្រើសរើសដូចជាខ្នុរមួយរ៉ៃដាំបាន 25 ដើម ផ្តល់ផលពេញទីក្នុងឆ្នាំ ទី 7-10 មធ្យមមួយដើមមាន 30-50ផ្លែ ហើយទម្ងន់មួយផ្លែ 15 គីឡូ តម្លៃលក់មួយគីឡូ 3 បាត ។

ផ្ទៃដីក្នុងមួយរ៉ៃ ទម្ងន់មធ្យមក្នុងមួយផ្លែ 15 គីឡូ និងបានប្រមាណ 11,250 - 15,000 គីឡូ តម្លៃមធ្យមក្នុងមួយគីឡូក្រោម 3បាត គិតជាប្រាក់ក្នុងមួយរ៉ៃលក់បាន 33,750-45,000 បាត ។

បើតួលេខនេះនៅខ្ពស់ពេកយើងងាកមកមើលតួលេខទាបៗ គឺលក់ខ្នុរចេញពីចំការត្រឹមតែមួយគីឡូក្រោមមួយបាត យើងក៏គង់នៅមានចំណូលបានក្នុងមួយរ៉ៃទាបជាង 11,250-15,000 បាត ក្រៅពីនេះចំណូលបានពីការដាំរុក្ខជាតិឆ្លោះរវាងដើមខ្នុរនៅមិនទាន់បានគិតផង ។

ពិតៗទៅខ្នុរគួរដាំយករបៀបនេះ បើតួលេខដែលខ្ញុំលើកយកនេះមិនសំខាន់ទេ ម្យ៉ាងទៀត តួលេខរបស់ “ ព្រះយ៉ាវផែត ផុងសាវិសុទ នាធិបតី ” ដែលបានគណនាចំណូលដាំខ្នុរមួយរ៉ៃសរសេរចុះក្នុងសៀវភៅកសិករច្បាប់ទី 6 ឆ្នាំទី 35 (ប្រមាណព.ស 2504) លោកបានអោយតួលេខថាខ្នុរក្នុងមួយរ៉ៃដាំបាន 30 ដើមផ្តល់ផលក្នុងមួយដើមប្រមាណ 50 ផ្លែ (មួយរ៉ៃបាន 1,500 ផ្លែ) លក់បានមួយផ្លែ 5 បាត រួមជាប្រាក់ 7,500 បាត ក្នុងមួយរ៉ៃក្នុងមួយឆ្នាំ (តែក្នុងបច្ចុប្បន្នខ្នុរមួយផ្លែមិនទាបជាង 10 បាតទេ) ។

កាលពី 25 ឆ្នាំមុនដាំខ្នុរបានមួយរ៉ៃ 7,500 បាតចំណូលនៅតែល្អជាងធ្វើស្រែសម័យនេះច្រើនផង “ព្រះយ៉ាវផែតផុងសាវិសុទនាធិបតី” នៅសរសេរក្នុងអត្ថបទទុកថា ÷

សិស្សដែលរកការមិនបានធ្វើ សុំណែនាំទៅអោយធ្វើចំការខ្នុរបួនដប់ហ៊ីរយះពេលដល់ 10 ឆ្នាំ លោកនិងមានអារម្មណ៍សប្បាយចិត្តច្រើន ជាងពួក ដែលធ្វើការងារទទួលប្រាក់ខែជាប្រាកដ ហើយក្នុងរវាងដែលខ្នុរនៅមិនទាន់ផ្តល់ផលលោកនិងរកផលប្រយោជន៍ពីដំណាំឆ្លោះ
បានយ៉ាងច្រើន បើ ធ្វើល្អជាងខ្នុរនិងចេញផលទៅចិញ្ចឹមខ្លួនបាន ។

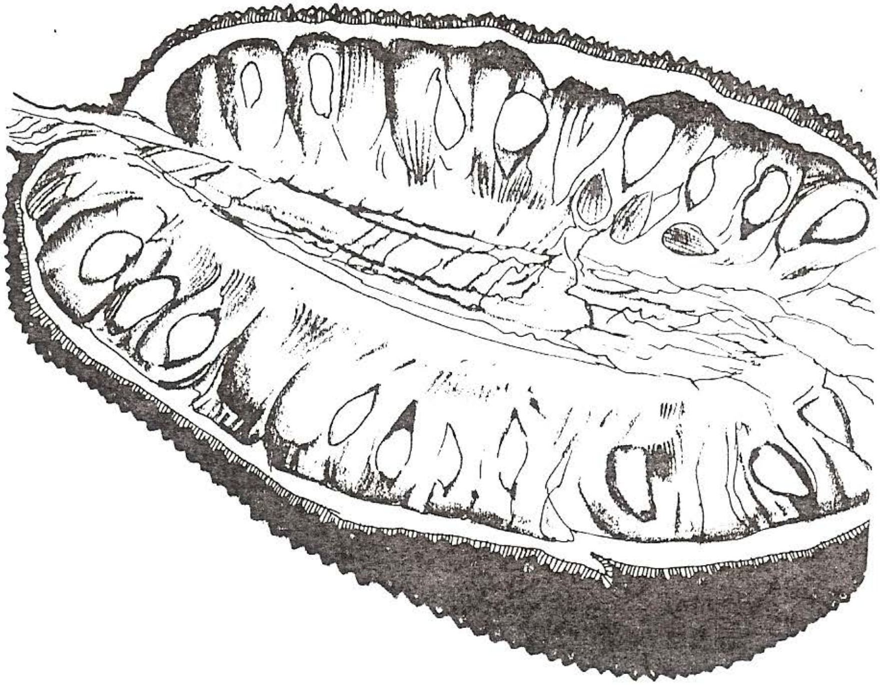

3. ខ្នុរជាឈើហូបផ្លែប្រវត្តិសាស្ត្រ

ចំការក្នុងស្រុកសុខោទៃបានបង្កើត ព្រៃស្លា ព្រៃម្លូ ព្រៃផ្ចូងក៏ច្រើន ព្រៃខ្នុរក៏ច្រើនស្វាយក៏មាន ច្រើននៅក្នុងស្រុកនេះតើនរណាជាអ្នកដាំវា ។

សេចក្តីខាងលើជាឃ្លាមួយក្នុងបង្គោលសិលាចារិកពោលដល់រុក្ខជាតិប្រាំប្រភេទគឺ ស្លា ម្លូ ផ្ចូង ខ្នុរ ស្វាយ ឬរមបូរាណមិនមែនជារឿងធម្មតាទេ ចំពោះរុក្ខជាតិពូជទាំងប្រាំប្រភេទនេះ ។ ខ្នុរដូចជាស្គាល់ទូទៅទាំងអស់គ្នាតែសូមជ្រាបខ្នុរចែកចេញជាពីរប្រភេទធំៗគឺ ÷

1. **ខ្នុរចំប៉ាដាក់** : ជាខ្នុរដែលមានផ្លែបក្រាស់ពណ៌លឿង ក្រហមតិចៗដូចជាផ្កាចំប៉ាមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រថា *Artocarpus champenden* និយមដាំច្រើននៅភាគខាងត្បូងប្រទេសថៃ

2. **ខ្នុរណាំង** : ជាខ្នុរដែលមានឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ *Artocarpus integra* ឬ *Artocarpus integrifolia* ពេលទុំសាច់ច្រើនរឹង ភាសាម៉ាឡេយូហៅថា ណាំងកាក់ ឃើញដូច្នេះទើបនាំគ្នាហៅថាខ្នុរណាំង

ជនជាតិម៉ាឡេយូចែកខ្នុរ ណាំង ចេញជាពីរជំពូកគឺ បើសាច់ណែន ស្ងួយហៅថា ណាំងកាក់បេលុបាំង ហើយបើប្រភេទសាច់គ្រាស់ ទន់ហៅថាណាំងកាក់បបរ ឬអ្នកស្រុកពីណាំងហៅថា “ ចំប៉ាក់ដាក់ម៉ាន់ផង ” ។

ស្រុកថៃមានខ្នុរមួយប្រភេទទៀតពេលទុំហើយសាច់ ជ្រាយសំបកទន់ ហៅថាខ្នុរល្អិត ខ្នុរប្រភេទនេះនិងជ្រាបជាមួយណាំងកាក់បុបរ របស់ម៉ាឡេយូ ឬ ចំប៉ាដាក់មាន់ឯងរបស់ពីណាំង បានទេដឹង ?

រឿងពូជខ្នុរនៅពុំទាន់ចប់ត្រឹមនេះទេ នៅមានសេចក្តីសរុបរបស់ ម៉ាររ៉ាត់ពេ ក្នុងសៀវភៅអក្សរាភិនិហារនៃសត្វតិរច្ឆានបានសរសេរថា " ខ្នាន់គួរ និងខ្នុរ " តែពុំទាន់ មានពាក្យអត្ថាធិប្បាយក្រៅពីនេះជួយគ្នាស្មានខ្លួនឯង ។

ក្នុងព.ស 2503 បានសរសេរទុកក្នុងសៀវភៅកសិករថា មានពូជដូចគ្នា នេះដែល ភាគខាងត្បូងហៅថា " ខ្នូន " នាយជុំចសរសេរ តទុកថា ជាខ្នុរមួយប្រភេទក្នុងខណៈដែលមានផលផលនិងនៅក្នុងដី ហើយចំការនោះនិងបែកចេញពេលផ្លែទុំមានក្លិនក្រអូបពេញមួយ ចេញមកពីរណ្តៅឃ្មុំ និងសត្វល្អិតផ្សេងៗទៀតដែលរោម ម្ចាស់និងបានដឹងថាខ្នុរបានទុំ ហើយសន្សើមៗយកកាវទៅជីកដីចេញហើយកាត់ទាំងផ្លែយកទៅបរិភោគ ។

គ្រូវង្ស បុណ្យយុត អ្នកដែលចាប់អារម្មណ៍ក្នុងរឿងដើមពេលសម័យនោះ (ប្រមាណ ព.ស 2503) ពោលថាជាខ្នុរធម្មតានោះឯង ព្រោះមានពូជមួយឈ្មោះតាចិនបានទទួលបញ្ញាអោយដាំទូទៅក្នុងដីភ្នំ ចំការអាំផន ។ល។ ចែកយកទៅដាំតាមចំការតាមតំបន់នោះនៅវត្តខេម៉ារាផិតរាម ក៏មានខ្នុរតាចិនមានដើមទាប ស្លឹករលើប ចុងទន់ ធាងស្លឹកវែងផ្លែក្នុងដី មានទឹកក្នុងក្លែបសាច់ក្រាស់ពណ៌លឿងខ្ចី ហើយផ្អែមតិច ។

ក្រៅពីខ្នុរតាចិន ហើយមានខ្នុរពូជមួយដែលធ្លាប់និយាយថាជាខ្នុរមានឈ្មោះ " តាបួយ " ជាខ្នុរណាំពណ៌ចំប៉ាធ្លាប់នាំយកទៅប្រកួតបានទទួលរង្វាន់ទីមួយ ក្រៅពីនេះនៅមានដើមមួយទៀតដែលផុងសារិសុខធិបតីដាំទុក ក្លែបមូលបន្តិចមានទឹកក្នុងក្លែបខ្លះ សាច់ពណ៌ចំប៉ាខ្ចី ជាខ្នុរ ល្អដូចគ្នា ។

ចំពោះខ្នុរក្នុងដីដែលបក្សខាងត្បូងហៅថា " ខ្នូន " នោះបណ្ឌិត អាត់ ណាខនថាប មិនជឿថានៅជាអ៊ីចឹងបានឡើយ ថែមទាំងអធិប្បាយរឿងការផ្សំពូជអោយស្តាប់ថាមានគំរូមកដូចជាសំបកដីក្រៀងជាពូជមួយផ្សេងទៀតតែនៅស្រាប់តែមកហៅថាខ្នុរក្រៅពីនោះនៅមាន "ខ្នុរសាំប៉ាក់ឡ" មួយប្រភេទទៀតចាត់នៅក្នុងត្រកូលដូចគ្នាមានឈ្មោះ វិទ្យាសាស្ត្រថា *Artocarpus communis* (ឬ *A. incisa*) ភាសាម៉ាឡេយូ ហៅថា " កាក់ឡី " ឬ " កាក់ឡ " ភាសាត្មិលហៅថាខ្នុរ " សាក់គិ " ។